

Muzeum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek

103 7 05, ul. Podmiejska 63, tel. 0048 58 65 22 166

oprac. "H. J. 195

5000 5002 0244

złożenie kaski
poprzedni nr 44

VI '06
K.

Lipno

POZ-AK

+ Młotnowski Bolesław
ps. "Mściwy"

M-44/653 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Żołnierski Bolesław.....

Ji. Nr-44/653 Pom.....

Lip. 308
1945 VDA R.....

I./1. Relacja

l. 7 s. 1-10

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne l. 8

VI. Fotografie

dwiat ikonografii

1/1. Relacja - Łotmowski Bolesław

1. Relacja Jana Wojciecha Zielińskiego
"Grupa Bolesława Łotmowskiego,
nlp. oryg. + mpis oryg. Jan
Wojciech Zieliński k. 4 s. 1-6
2. Relacja spisana przez
Elżbietę Zawacką na podstawie
relacji Jana Wojciecha
Zielińskiego, nlp. oryg. k. 2 s. 7-9
3. Relacja autorstwa Władysława
Dzwieckiego, mpis oryg. + kopia k. 1 s. 10-11

Grupa Bolesława Żotnowskiego

D-1a: Bolesław Żotnowski, ps. „Mściciwy”
urodzony 1925 - 1927

Harcerz. Wykształcenie 7 kl. szk. powsz.

Syn rolnika matorolnego

Skład oddziału: Od kilku do kilkunastu ludzi, zmienny.

Umundurowanie: Niemieckie mundury SA, SS, Wehrmachtu i Gestapo.

Uzbrojenie: Broń krótka, maszynowa i prawdopodobnie myśliwca.

Działalność: Rozpowszechnianie ulotek

w języku polskim i niemieckim, tajność, dywersja obejmująca likwidację i uszkodzenie urządzeń komunikacyjnych i telekomunikacyjnych, likwidacja niemieckich konfidentów.

W ramach tej działalności odbierano ulotki i ostrzeżenia przed aresztowaniami od „Hansa”, rzekomego właściciela restauracji chodzącego w mundurze gestapo. Współorganizacja ~~Rypin~~ rypiniska i Tucholska wysadzono podległą amunicją, koto Rypina. Wykonano wyrok na Wiśniowskim z Czerniną w roku 1943 lub 1944. Latem 1944 roku mający być zlikwidowany szpicel niemiecki mieszkający u Kłoniczku w Józefkowie, na polanie przed oddziałem

prosił na pięćdziesiąt o ciarowanie życia przysięgając, że nigdy już Niemcom nie będzie służył. Później sypał znowu.

Oddział złożył por. Wojska Polskiego Winowski, zbiedzły z obozu jenieckiego.

Łaceniczkami były: Adela Kretkowska - Baska (od lata 1944);
Zofia Kretkowska - Zonia, 200, Aska;
Maria Napieraska, ^{Skunista} ~~ADWIEC~~ TOPOLEWSKA

Zotnicze: Latem 1942 roku oddział liczył 12 żołnierzy, poza nimi ^{zostało} przetrzymali tam ludzie obcy, ze Skępego był Marciniak - nie żyje. Pseudonimy: Żbik, Tygrys, Zając, Śmiały, Rys i inni.

Przysięga: Rota przysięgi była, przynajmniej w ostatniej części zblizna do przysięgi ŻWZ. Składano przysięgę w lesie - odbierał ją Bolesław Żotnowski w obecności oddziału. Latem 1944 roku składano przysięgę Baska (Adela Kretkowska) i Zając (N. 14).

Zaopatrzenie: Prowiant i amunicję pistoletową nosiły Baska i Zonia w towarzystwie Żbika i Tygrysa, do bankra w Klasztorze koto Jasienia. Jeden raz, w drodze po-

wrotacji, koto lesniczowski Delman
w Gęborku, Łuczniczki ostrzelała
zostały na drodze przez Jagd ko-
mando. Adela Kretkowska - Bośka
została ranna „w skarpetę”,

Osoby współpracujące

1. Delman, b. nadlesniczy,
Niemiec przeniesiony przez okupantów
na stanowisko lesniczego.

2. Japsówna (?), listonoszka,
Niemka miejscowego pochodzenia,
przyjmowała anonimowe ostrzeżenia
ludzi. Presztowana, skutnie tortu-
rowana i prawdopodobnie za-
mordowana.

3. Stanisław Warzyński,
dostał nieco kontrowersyjną,
gdzie jeździł motocyklem z
żandarmem Gallem, żeby spotkać
się z partyzantami. Przyjechał
do domu Kretkowskich, lecz od-
dział godzinę wcześniej odszedł
do Borów Tucholskich. W domu
Kretkowskich pozostawiono torbę
amunicji i jeden km, które zna-
lezione tam po wojnie. Stanisław
Warzyński zastrzelony został na
drzewie w czasie obławy, wskaza-
ny przez widzącą go Niemkę.

Bolesław Żotnowski zabity został 2/1/44
lutym 1944 roku, mszcząc się śmiercią
ojca, Stanisława, chciał zastrzelić
Niemca, który ją spowodował. W mo-
mencie przez okno świecił latarką
zawieszoną na ramieniu i zastrze-
lony został ~~przez~~ z za pięca,
prawdopodobnie z bronią my-
śliwską, strzałem w dół.

Po aresztowaniu Marii Napiór-
skiej, w roku 1944 w czasie obta-
wy aresztowano Bas'kę i ZOE, a
oddział przeszedł do Rypina i
do Tuchli.

Spisano na podstawie relacji
Anieli Kratkowskiej - Bas'ki,
w maju 1978 roku.

- Dodatkowe uzupełnienie Bas'ki:
1. Aresztowanie ZOE i Bas'ki nastąpiło
wskutek denuncjacji Staszczaka.
  2. Wyroki wydawane były w imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej, Ode zły
wydawał „Rząd Demokratyczny Polski”
w porozumieniu z Dowództwem Ar-
mii Krajowej” - lub Armii Podziem-
nej.

(Jan Wojciech
Zielinski)

Grupa Bolesława Żołnowskiego.

31/15

D-ca Bolesław Żołnowski, ps. "Mściwy" - urodzony 1925 - 1927
Harcerz - wyszt. 7 kl. szk. powsz. - Syn rolnika małego.

Skład oddziału : od kilku do kilkunastu ludzi, zmienny .

Umundurowanie: niemieckie mundury SA, SS, Wehrmachtu i Gestapo.

Uzbrojenie: Broń krótkie, maszynowa i prawdopodobnie myśliwska.

Działalność: Rozpowszechnianie ulotek w języku polskim i niemieckim, łączność, dywersja obejmująca likwidację i uszkodzanie urzędów komunikacyjnych i telekomunikacyjnych, likwidacja niemieckich konfidentów. - W ramach tej działalności odbierano ulotki i ostrzeżenia przed aresztowaniami od "Hansa", rzekomego właściciela 3 restauracji chodzącego w mundurze gestapo. We Współ z organizacją rypińską i tucholską wysadzone pociąg z amunicją koło Rypina. - Wykonano wyrok na Wiśniewskim z ^{Czerma} Czermna w roku 1943 lub 1944. - Latem 1944 roku mający być zlikwidowany szpiec niemiecki mieszkający u Kłonicznych w Józefowie, na polanie przed oddziałem - prosił na klęczkach o darowanie życia przysięgając, że nigdy już Niemcom nie będzie służył. Później sypał znowu.

Oddział założył por. Wojska Polskiego Winowski - zbiegły z obozu jeńckiego.

Łączniczkami były : Adela Kratkowska - "Baśka" /od lata 1944r/, Zofia Kratkowska - "Zenia", "Zoe", "Aśka", - Maria Napiórska, Stanisława Topolewska.

Żołnierze : Latem 1942 roku oddział liczył 12 żołnierzy, poza nimi częste przebywali tam ludzie obcy. - Ze Skąpego był Marciniak - nie-^{zły} Pseudonimy "Żbik", Tygrys, Zając, Śmiały, Ryś i inni.

Przysięga : Rota przysięgi była, przynajmniej w ostatniej części - zbliżona do przysięgi ZWZ. Składano przysięgę w lesie - odbierał ją Bolesław Żołnowski w obecności oddziału. Latem 1944 roku składała przysięgę "Baśka" /Adela Kratkowska/ i "Zając" /N.N./.

Zaopatrzenie : Prowiant i amunicję pistoletową - nosiły "Baśka" i "Zoe" w towarzystwie "Żbika" i "Tygrysa", - do bunkra w klasztorze koło Jasienia. Jeden raz w dredze powitnej, koło leśniczówki Delmana w Głębeczku, łączniczki ostrzeżone zostały na dredze przez Jagdkomando. Adela Kratkowska - "Baśka" została ranna "w skarpetę".

Osoby współpracujące : 1/ Delman - ^{na d}były leśniczy, Niemiec przeniesiony przez okupantów na stanowisko leśniczego.

2/ Japsówna /?/- listonoszka, Niemka miejscowego pochodzenia przejmowała anonimy i ostrzegała ludzi. Aresztowana okrutnie torturowana i prawdopodobnie zamordowana.

3/ Stanisław Warzyński -postać nieco kontrowersyjna, gdyż jeździł motocyklem z żandarmami Gallem, żeby spotkać się z partyzantami. Przyjeżdżał do domu Kratkowskich, lecz oddział godzinę wcześniej odszedł do

Borów Tuchelskich. W domu Kratkewskich pozostawiono trochę amunicji i jeden km, które znalezione tam po wojnie. Stanisław ~~W~~ Zarzyński został strzelony został na drzewie w czasie oblawy, wskazany przez widzącą go Niemkę.

Bolesław Żelnowski zabity został latem 1944 roku. Mszcząc śmierć ojca Stanisława - chciał zastrzelić Niemca, który ją spowodował. W nocy przez okno świecił latarką zawieszoną na ramieniu i zastrzelony został z za pieca - prawdopodobnie z broni myśliwskiej - strzałem w aortę.

Po aresztowaniu Marii Napiórskiej, w roku 1944 w czasie oblawy aresztowano "Baśkę" i "Zoe", a oddział przeszedł do Rypina i do Tucholi.

Spisane na podstawie relacji Adeli Kratkewskiej - "Baśki" w maju 1978 roku.

Dodatkowe uzupełnienie "Baśki" i "Aresztowanie "Baśki" i "Zoe" nastąpiło wskutek denuncji Błaszczyka

2/ Wyroki wydawane były w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Odezwy wydawał "Rząd Demokratycznej Polski" w porozumieniu z dowództwem "Armii Krajowej" - lub "Armii Podziemnej".

JAN WOJCIECH ZIELIŃSKI
al. Świeroszewskiego 15 m. 45
88-100 Inowrocław

[Signature]
1979

*P. W. Zieliński przypomniał (bez potrzeby podrobn.)
ze "Ham" był by może członkiem PIRP - może
nawet samym Białym Głosem*

Grupa Bolesława Żadnowskiego

pas dipno

D-cę Grupy był Bolesław Żadnowski ps. Młociny, ur. 1925? 1927? Był harcerzem, miał wykot. podstawowe (Hler); syn robotnika metalowego. Oddział liczył od kilkun do kilkuset osób, skład był Związku. Byłi umundurowani w mundury S17, SS, Wehrmacht, Gestapo; w brojach w broni krótkiej, masywny i przewlepodobnie wycielowy. Działalność: Rozpowszechnianiu ulotek w języku polskim i niemieckim, kserowanie, dywersja obejmująca likwidację i wyhadreniu mrozdreni, komunikacyjnym i telekomunikacyjnym; likwidacja niemieckich konfidantów. W ramach tej działalności odbierano ulotki i ostrzeżenia przed aresztowaniem od „Kausa”, rochemy, wstąpienie z restauracji chodzącego w mundurze Gestapo. Współ z organizacją wy-piristą i inchołką wyradroni poczę z amunicyj Kato Rypina. 47-komano wyrok na więziennym z Czernina w r. 1943 lub 1944. Latem 1944 r. mający być likwidowany Sypnel mianicki mieszkał w Kto-mickich w Józefkowie, na polami przed oddziałem prawił na kłopotach o dławianiu życia przynajmniej, ze mgoty fur. Mianicom nie będnie staryt. Późny wypat znomy.

Oddział założyt pow. Winowski, zbrany z obozu jeńcowskiego. Leżniczkami były: Adela Krefkowska „Baske” (od lata 1944r), Zofia Krefkowska - „Zonia”, „Zoe”, „Aike”, Maria Kapiorowska, Stanisława Topolewska.

cd. Grupa Zetnowskiego

21 (2)

Zetnowski Oddział latem 1942 r. oddział liczył 12 żołnierzy, poza
nimi często przebywali tam ludzie obcy. Ze Skrzepo był Marciniek
- nie żyje. Pseudonimy: Zbik, Tygrys, Zając, Śmiały, Ryś i in.

Przynięta: Roba przynięta była, przynajmniej w ostatniej akcji, zbliżone
do przynięty ZWZ. Składano przynięty w lesie odbierając je d. ca w obie-
mści oddziału. Latem 1944 r. składano przynięty Baske i Zaci (KH)
Zapamiętanie Prokurat i amunicji pistoletowe nosił Baske i Zaci w to-
warzystwie Zbika, Tygrysa do bunkra u klasztoru Koto Janin. Jeden
raz, u drodze powrotnej kado leśniczki Delmana u Głęboczn, tajemnie
ostreżenie zostały, nie drodze przez Jagdkommando, Baske została ranne
"u skarpety"

Współpracownicy 1. Delman, b. kado leśniczy, kucnie przemianowy przez okupanta
nie leśniczego. 2. Japsówna 1/1 listonoszka, kucnie kucnie powołano pochodzenie,
przyjmowała anonimowy i ostrzegata ludzi. Awanturane skontynu torturowane
i prawdopodobnie zamordowane. 3. Stanisław Wąryński, portier mico
kontrowersyjna, gdyż jeździł motocyklem z Zanderem Gallem żeby
spotkać się z partyzantami. Przyjechał do domu Kret Kowicki, lecz od-
dział go drim wreszcie odjechał do Borów Tucholskich. W domu Kret-
Kowicki porozawiano trody amunicji i jeden KM, które znaleźniano
tam po wojnie. Stanisław Wąryński zastrelony został nie drodze u
rami obfary, wskazywany przez widzącego go kucnie.

Balesław Zetnowski zabity został latem 1944 r. Wsiergo Świercowa Ste-
mistawa, chęć zastrelić kucnie, który je spowodował. Wsiery przez oku-
panta latarki zamieszono na ramieniu. Zastrelony został Zzapica, przewo-
podobnie z broni myśliwskiej, stratem w aortę. - Po awanturze Marciniek

5/1/9
piorowski, w r. 1944 w czasie obławy aresztowany Baśki i Zoc, a
rodziat 'przeleci do Ryfina i Tuskoli'

Relacja spisał Wojciech Zieliński, na podstawie relacji
Adela Rucknowskiego "Baśki", w sierpniu 1948 r.

Wzrost mian "Baśki"

1. Aresztowani Zoc i Baśki następnie podkutek demagogii
Polskiej.
2. Wyroki wydawane były w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
Oderzy wydawał "Rząd Demokratycznej Polski" w porozumieniu
z dowództwem Armii Krajowej lub Armii Podziemnej.

3/11/10

Żołnowski Bolesław

Urodzony w 1923 roku, syn rolnika w Żagnie (gm. Skępe). Żołnowski zorganizował grupę partyzancką AK. Celem tej grupy była walka czynna z okupantem.

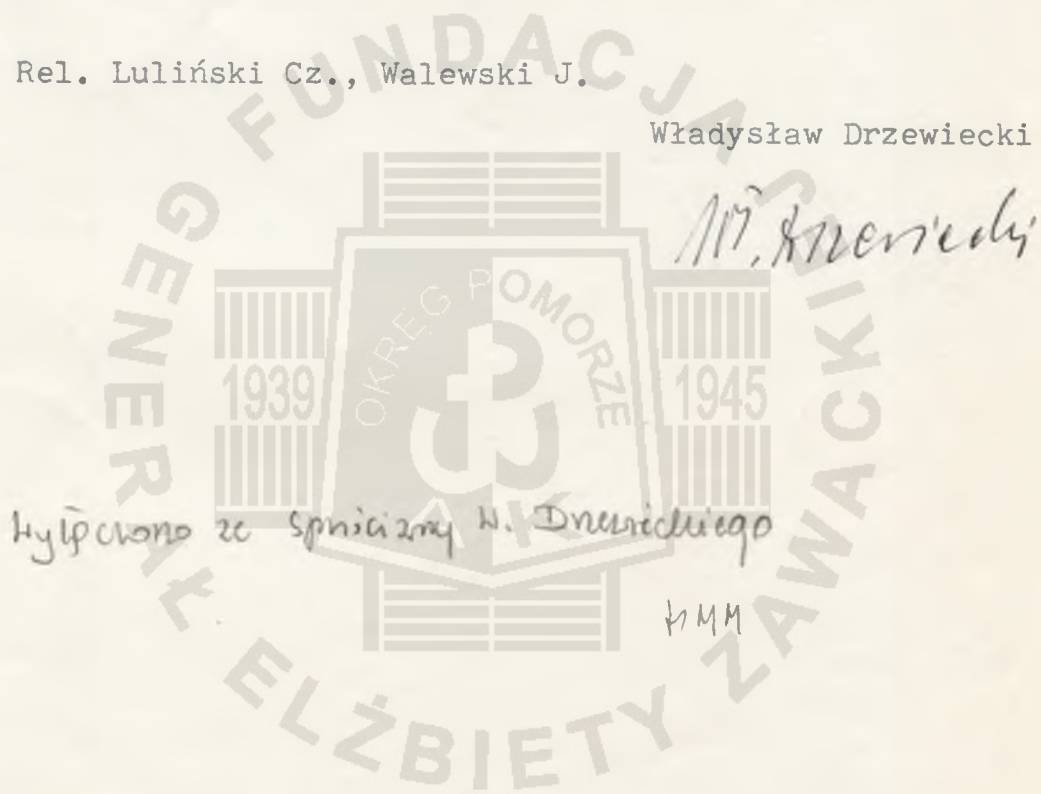
W dniu 2 września 1944 r. w walce z miejscowymi Niemcami we wsi Suradowo (gm. Lipno) Żołnowski poniósł śmierć.

W tym samym dniu Niemcy z zemsty za działanie syna rozstrzelali ojca, Stanisława Żołnowskiego.

Rel. Luliński Cz., Walewski J.

Władysław Drzewiecki

Władysław Drzewiecki

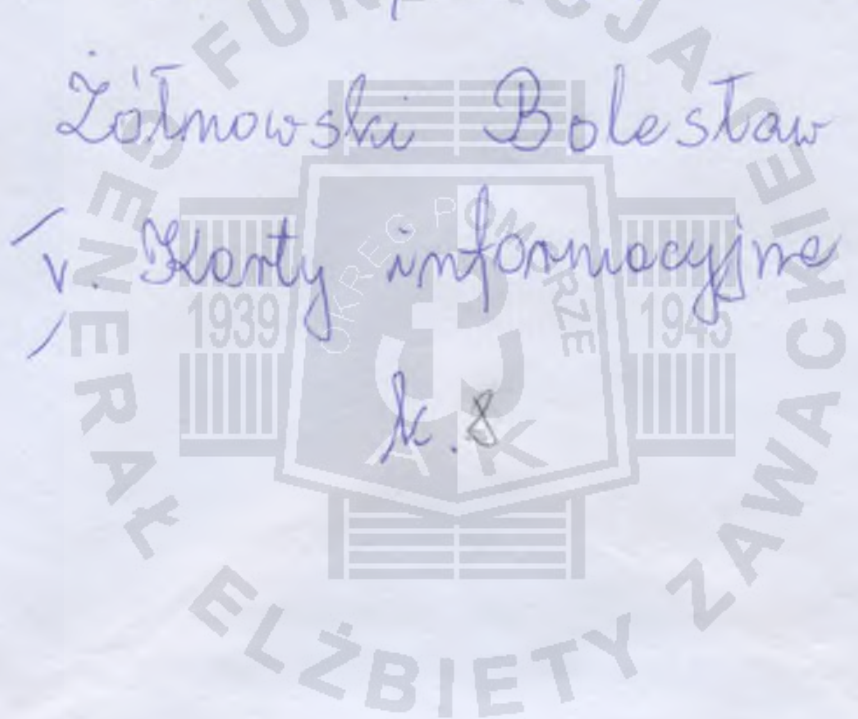
T: K: 44/653 Pom.

Lipno

Łotmowski Bolesław

Skarty informacyjne

K. 8

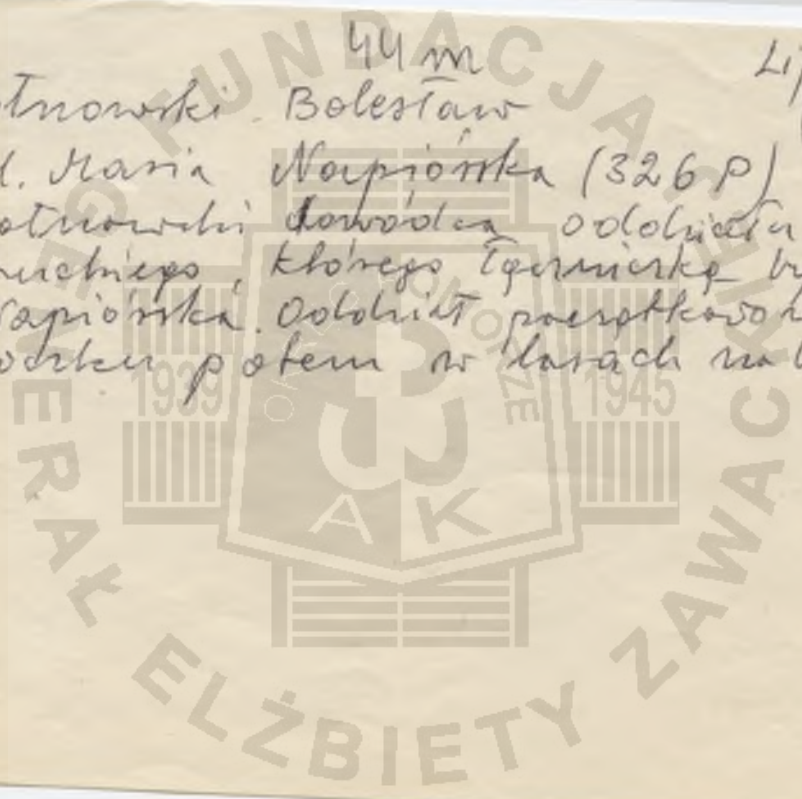

44 m Lipno
Zotnowski Bolesław
Topolewska Stanisława (rel. 357 P)
Zotnowski kierował oddziałem
ukrywającym się w bunkrze
w Gysborku. Topolewska dostarcza
Ta im bronię i żywność!

44 m
Żotnowski Bolesław Lipno
rel. Maria Wapióńska (326 P) part 2
Żotnowski dowódca oddziału party-
zanckiego, kłosego, igarmieckiego był
Wapióńska. Oddział powstał w 1945 -
bochen potem w lasach na Wólce

1945-84

Zolnowski Bolestaw
ur. w roku 1925-1927
syn Stanisława
Harceiz

Lipno ①

3

D-1a oddziału partyzanc-
kiego, w relacji Romana Wejcherta
współpracował z nim Jan Laliński
z Lipna, brat Czesława, oraz Bie-
lanowski, nauczyciel z Lipna.
Według Adeli Krótkowskiej oddział
zorganizował zbiegły z niewoli
niemieckie por WP Winowski.
Skład 11-osobowy oddziału był
zmienny, 12 do 20 żołnierzy. Łącz-
ność z organizacją ~~z~~ rypińskiego
oraz z Tamola. Uskazywanie komu-
nikacji i toczności n-pla (m. inn. wy-
sadzono pociąg koto Lipina), likwila-

44 m

Part
dipno 4

Żołnowski Bolesław

D-ca oddziału partyzanckiego. W jego opuszczonym bunkrze Niemcy znaleźli fotografie 4 osób z Obozu, Huty i Ławiczka, które w następstwie J-do z Ligowa zamordowało w brzezince karnkowskiej, dnia 17 grudnia 1944 roku.

Współpracującą z tym oddziałem Stanisławę Topolewską rozstrzelano w Ligowie dnia 25 grudnia 1944 roku.

Rel. Władysław Drzewiecki, Skępe.

"Uściw"

Lipiec

5

Bolesław Żotowski

Zob. mian. z jego towarzyszn. listki ps

"Rys"

"Smiaty"

"Trzgnys"

"Zet"

"Hans"

"Zajca"

"Baika" = Polka Kretkowska

Alicja Kretkowska - skępe

Żołnowski Bolesław

Lipno
POZ 6

^a
t

Żołnowski Bolesław - rolnik, członek POZ Józefowo. s. 109

zob. Witkowska Elżbieta, opr. B/152,
s. 109 = bibl. FAPAK

EF. 17/110

+ Łotnowski Bolesław Józefłwos
POZ 7

+ ^{rolnik} Łotnowski Stanisław
^{rolnik}

zob. Witomska Elżbieta
opr. B/159 s. 41-keibl. JAPAK

W. IV '10

+ ^ŁŁotkowski Bolesław

Sipmo
PDR-AR
8

zob. ^ŁŁotkowski B., Polska
Podziemie na Głujawach...
Tomii 2008, s. 294, 301, 302,
308, 540

Ar. II 115

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej

poz. 44 m.

data wpływu _____

Wormy niemieckie

HMM-95

Mojciech Wielicki
PP-100 Inowrocław

1944
Zolnowski Bolesław
Lipno

ŻOŁNOWSKI Bolesław

